

2.1 EU's klimamåls betydning for dansk landbrug

Danmark er omfattet af ambitiøse klimaforpligtelser i EU frem mod 2030. I juli i år fremlagde EU-Kommissionen sit forslag til EU-landenes reduktionsmål for de ikke-kvotebelagte sektorer, dvs. transport, landbrug, boliger mv. Danmarks mål er i forslaget fastsat til 39 pct. i 2030 ift. 2005.

Afdelingschef Kristoffer Böttzauw
Departementet
Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet
krb@efkm.dk

EU's overordnede klimamål i 2030

Danmark er omfattet af ambitiøse klimaforpligtelser i EU frem mod 2030. EU har et overordnet mål om reduktion af EU's drivhusgasudledninger med mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990. For at nå dette mål skal den såkaldte kvotebelagte sektor reducere udledningerne med 43 pct. i 2030 i forhold til 2005, mens de ikke-kvotebelagte sektorer skal levere en samlet reduktion på 30 pct. i 2030 i forhold til 2005.

Den kvotebelagte sektor omfatter energisektoren og store industrianlæg og er underlagt et fælles europæisk reduktionsmål i EU's kvotehandelssystem. De ikke-kvotebelagte sektorer er reguleret gennem særskilte nationale reduktionsmål og omfatter transport, landbrug, boliger (primært udledninger fra opvarmning med olie- og gasfyr), F-gasser, affald og spildevand mv.

Dansk EU-mål for transport, landbrug og boliger i 2030

I juli i år fremlagde EU-Kommissionen sit forslag til EU-landenes reduktionsmål for de ikke-kvotebelagte sektorer. Målene er fastsat ud fra BNP pr. indbygger. Danmarks mål er i forslaget fastsat til 39 pct. i 2030 ift. 2005. Målet er dermed et af de højeste tildelte i EU. Målet omfatter alle de ikke-kvotebelagte sektorer, dvs. både transport, landbrug, boliger osv. De konkrete tiltag i de enkelte dele af de ikke-kvotebelagte sektorer skal medlemslandene selv fastlægge.

Kommissionens forslag giver Danmark betydelig adgang til at indfri en del af målet gennem såkaldte fleksibilitetsmekanismer. Det kan være med til at sikre, at Danmark får mulighed for at indfri 2030-målet så omkostningseffektivt som muligt. For det første får Danmark adgang til at modregne kreditter fra den nye fleksibilitet for kulstofbalance i jord og skov (også kaldet LULUCF). For det andet får Danmark adgang til at anvende en fastlagt mængde kvoter fra EU's kvotehandelssystem til at indfri målet.

Danmark får derudover, på linje med andre EU-lande, ubegrænset adgang til at købe udledningsrettigheder i andre EU-medlemslande, hvor der f.eks. her er bedre forudsætninger for at gennemføre billige klimatiltag.

Ny regulering af kulstofbalancen i jord og skove (LULUCF)

Samtidig med forslaget til EU-landenes mål i de ikke-kvotebelagte sektorer fremsatte EU-Kommissionen forslag til, hvordan kulstofbalancen i jord og skov (LULUCF) kan medtages i EU's klimaregulering fra 2021.

Forslaget medfører, at medlemslandene i perioden 2021-30 skal sikre, at kulstofbalancen i jord og skov i hvert enkelt medlemsland ikke forringes med forøgede udledninger af drivhusgasser til atmosfæren til følge. Medlemslande, der opnår en positiv udvikling i kulstofbalancen, får i nærmere bestemt omfang mulighed for at modregne LULUCF-kreditter i opfyldelse af deres reduktionsmål for de ikke-kvotebelagte sektorer.

Danmark står på grund af sin store andel af udledninger fra landbruget til at få udvidet adgang til at modregne LULUCF-kreditter. Det betyder konkret, at Danmark i sin målopfyldelse vil kunne modregne LULUCF-kreditter, der skabes, når f.eks. organiske jorde tages ud af drift.

Udfordringerne for Danmark frem mod 2030

Danmark står overfor at skulle løfte et ambitiøst reduktionsmål i ikke-kvotesektoren i 2030. Det giver Danmark en særlig udfordring i landbruget i forhold til andre EU-lande. Landbrugets andel af Danmarks udledninger i de ikke-kvotebelagte sektorer er nemlig væsentligt højere end gennemsnittet i EU. Det skyldes, at Danmark har et stort og højproduktivt landbrug. Samtidigt har Danmark begrænset andre udledninger fra for eksempel boligopvarmning og affald mere end de fleste andre EU-lande.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er i gang med at analysere de to forslag nærmere - herunder de mulige økonomiske konsekvenser for Danmark. Der er brug for yderligere afklaring af bl.a. de udfordringer og muligheder, der knytter sig til anvendelsen af fleksibilitetsmekanismerne, før vi har et klarere billede af udfordringen. Samtidig er forhandlingerne med de øvrige EU-lande og Europa-Parlamentet kun begyndt. Vi må forvente, at det tager nogen tid endnu, før en endelig aftale er på plads. Det handler derfor nu først og fremmest om at få sikret fornuftige rammer i EU.

Den videre proces i EU

Hovedprioriteten for den danske regering er at sikre størst mulig omkostningseffektivitet og fleksibilitet i opfyldelsen af det nationale reduktionsmål. Dertil skal erhvervslivet, herunder landbruget, så vidt muligt friholdes fra unødvendige byrder.

Regeringen har i EU presset på for at få etableret en fælles landbrugssektor i EU for landbrugets udledninger fra dyr (metan og lattergas), maskiner og gødning og optag og udledninger af kulstof i jord og skov. Det ville kunne sikre, at landbruget leverer reduktioner på tværs af EU i og med, at reduktionerne sker, hvor det koster mindst. Dette forslag er dog ikke imødekommet af EU-Kommissionen.

Regeringen arbejder derfor også på, at reduktioner i de ikke-kvotebelagte sektorer også sker gennem etablering af fælles EU-krav. På den måde sikres de samme krav på tværs af landegrænser. Hermed kan konkurrenceudsatte sektorer, herunder landbruget, få så lige vilkår som muligt i hele EU.